

Verslag van de vogelinventarisatie, gedurende 1979, aan het Grote Vogelmeer en het Spartelmeer in de Kennemerduinen.

Dit jaar kunnen we terugzien op een koude en gure weersgesteldheid. In de maanden januari en februari waren beide meren dichtgevroren, met een laagje ijs, wat meestal de gronbodem bereikte. Op de fietspaden lag zoveel ijs en sneeuw, dat ze onbegaanbaar waren.

Op 3 maart werden de eerste watervogels waargenomen, in zeer beperkt aantal. Verder is het tellen meestal met veel bewolking of regen gepaard gegaan. De temperatuur is nooit hoger geweest dan 21° C, op enkele uitzonderingen na. Door de vele regen is de waterstand zeer hoog geweest, wat tot gevolg had, dat er heel weinig steltlopers geweest zijn, omdat er geen strandjes overbleven. Toch blijft het altijd aangenaam vertoeven langs de meertjes. Ook hier zijn de vossen waargenomen, zelfs twee jongen. En meestal kon je bij het vogelmeer wel vossesporen of uitwerpselen vinden. In het meer hoorde je vaak het gekwaak van kikkers, en als je goed oplette, zag je in het gras veel jonge kikkertjes rondspringen. Ook kon je hele scholen kleine visjes en b.v. watervlooien waarnemen. Maar de vogels is uiteindelijk ons doel.

Het aantal soorten is dit jaar maar 106 geweest. Ook nu zijn er weer vreemde gasten waargenomen, o.a. Roodkeelduiker, Kuifduiker, Roodhalsfuut, Geoorde fuut, Aalscholver, Toppereend, Grote zaagbek, Middelste zaagbek, Nonnetje, Wilde zwaan en overvliegende Kol- en Brandganzen.

Vanaf september hadden we een tamme grauwe gans op bezoek. Deze "schreeuwlelijk" zat vaak van het riet te smullen. Verder hadden we op de lijsten: Bosruiter, Groenpootruiter, Kruisbek en engelse gele Kwikstaarten. Als grijpvogels zijn waargenomen: Bruine kiekendief, Sperwer, blauwe Kiekendief, Torenavalk, Boomvalk, Buizerd en Ruigpootbuizerd.

Wat de meeuwen betreft is het op het grote eiland, in de broedtijd, een even-grote warboel als met mijn administratie. Misschien is het in 1980 even beter, doordat er op het eiland verschillende boompjes zijn afgezaagd, en dus betere overzicht mogelijk is.

In 1978 waren enige nieuwe zitbanken rondom het meer aangebracht, nu moesten we constateren, dat er weer één is weggehaald, vermoedelijk door baldadigheid.

Broedvogels

Fuut	Er waren twee nesten, één bij het grote en één bij het kleine eiland, en er zijn 3 jongen waargenomen.
Dodaars	Heeft hier voor het eerst gebroed. Er zijn 3 jongen waargenomen.
Wilde eend	Op 1 juni is het hoogst aantal pulli geteld, n.m.l. 11 ex.
Krakeend	Is op 22 juni gezien met 7 pulli.
Kuifeend	Op 4 juli gezien met 48 ad. en 32 pulli in 't vogelmeer, en 10 ad. samen met 19 pulli in 't spartelmeer.
Bergeend	Het hoogst aantal pulli is gezien op 9 juni, n.m.l. 11 ex. bij 10 ad.vogels, meestal in het vogelmeer.
Nijlgans	Had zijn broedterritorium op het grote eiland, maar jongen zijn hier helaas niet waargenomen.
Knobbelzwaan	Heeft gebroed op het kleine eiland van het vogelmeer. Op 18 mei is het paar met 4 jongen vertrokken naar het spartelmeer. Later zijn ze helaas niet meer gezien.
Waterhoen	Is slechts één keer waargenomen met 2 jongen.
Meerkoet	Het hoogst aantal jongen waren 8 ex. op 5 augustus.
Scholekster	Op 10 juni is er één jong gezien op het grote eiland tussen de zilvermeeuwen.
Kievit	Is 2 keer broedend waargenomen, maar jongen zijn niet gezien.
Kleine Plevier	Heeft gebroed bij het spartelmeer. Op 22 juni zijn hier 2 jongen waargenomen.
Kleine Mantelmeeuw	Hiervan zijn 2 broedgevallen waargenomen en 2 jongen geteld, tussen de Zilvermeeuwen.
Stormmeeuw	Heeft weer gebroed op de zuidkant van het eiland. Het hoogst aantal jongen waren 10 ex. op 4 juli.
Zilvermeeuw	Heeft in grote getalen gebroed op het grote eiland. Er zijn verschillende aantallen jongen geteld: van 130 tot 250 ex.
Kokmeeuw	Als broedvogel is deze soort minder waargenomen. Hoogst aantal getelde jongen waren slecht 5 ex.
Witte kwik	Heeft gebroed op het grote eiland, aantal jongen is niet bekend.
Tapuit	Is op 4 juli waargenomen bij het spartelmeer met 1 jong.
Fitis	Is met 2 jongen gezien bij het vogelmeer eveneens op 4 juli.
Ekster	Heeft ook gebroed op het grote eiland.

Verdere territoria van broedvogels zijn waargenomen van: Tortelduif, Graspieper, Heggemus, Merel, Nachtegaal, Grasmus, Koolmees, Pimpelmees, Rietgors en Kneu.

Verdere gegevens van alle soorten vogels die hier waargenomen zijn.

- Roodkeelduiker Op 10 en 13 maart waren er 2 ex. in 't vogelmeer. Op 20 maart dreef er helaas 1 dood ex. bij het grote eiland in het water, later zijn ze niet meer gezien.
- Fuut Vanaf 10 maart tot 5 sept. geteld met 2 tot 6 ex. Er zijn 3 jongen uitgebroed. Op 19 aug. was er slechts 1 jong over. Van 16 sept. tot 8 nov. is er steeds 1 ex. aanwezig geweest in het vogelmeer.
- Roodhalsfuut Is 3 maal gezien in het vogelmeer op 27 maart, 4 april en 12 april.
- Geoorde fuut Op 7 april en 29 sept. werd hier een ex. gezien.
- Kuifduiker Op 4 april zag Fam.Akkerman 1 ex. in het spartelmeer.
- Dodaars Is vanaf 1 april t/m 19 dec. meestal gezien met 1 tot 9 ex. Op 5 aug. zijn er 3 jongen gezien, op 28 sept. zijn er nog 7 ad. met 2 juv. waargenomen in het vogelmeer en 1 ad. in het spartelmeer. Op 22 sept. werden ze nog gevoerd door de ouders.
- Aalscholver Op 13 aug. zag C.de Groot 1 ex. overvliegen.
- Blauwe reiger Is van 22 juni tot 8 nov. vaak waargenomen met 1 tot 4 ex. Soms ook bij het spartelmeer.
- Wilde eend Is het hele jaar waargenomen, steeds uiteenlopende aantallen van 1 tot 17 ex.
- Wintertaling Werd af en toe gesignaleerd, meestal met 2 of 3 ex. Op 1 april werden er 5 ex. in het spartelmeer gezien.
- Kraakeend Was vanaf 16 april aanwezig met kleine aantallen. Uitschieters op 28 sept. en 7 okt. met resp. 27 en 33 ex. Opmerkelijk was dat deze soort gebroed heeft op het grote eiland. Op 10 en 22 juni werden resp. 3 en 7, en op 13 aug. nog 3 pulli waargenomen.
- Smient Op 22 sept. is hier slechts 1 keer een vr. waargenomen.
- Slobeend Is vanaf 10 maart tot 29 sept. steeds aanwezig geweest met 1 tot 7 ex. Van 23 okt. tot 19 dec. aantallen van 12 tot 92 ex.
- Toppereend Dit vreemde, mannelijke ex. werd 2 keer gezien in het vogelmeer, n.m.l. op 10 juni en 5 augustus.
- Kuifeend Is het hele jaar, in beide meren, veelvuldig gezien, met variabele aantallen van 5 tot 75 ex.
- Tafeleend Van 10 maart tot 26 april steeds 1 of 2 ex. gezien. Later op 19 aug. weer 1 ex. en vanaf 16 sept. tot eind dec. aantallen van 5 tot 49 ex in het vogelmeer.
- Brilduiker Op 22 juni zijn er alleen 2 ex. waargenomen
- Zwarte zeeëend Op 13 maart is er in het spartelmeer 1 juv. vr. gezien door K.Beylevelt.
- Grote zaagbek Op 28 jan., toen alles dichtgevroren was, vlogen er 11 ex. in zuidelijke richting over.

- Mid. zaagbek Op 10 maart noteerde J.Daan een vr. en op 15 dec. zag Fam.v. Galen weer een ex. in het vogelmeer.
- Nonnetje Op 27 maart werd er een vr. waargenomen door C.Molenaar- ten Haaf in het spartelmeer.
- Bergeend Is van 13 maart, verspreid over beide meren, gezien tot 4 juni met 2 tot 27 ex. Op 8 nov. en 19 dec. waren er resp. 1 en 3 ex. in het spartelmeer en het vogelmeer.
- Grauwe gans (tamme) Is van 28 september tot 19 december geregeld waargenomen in het vogelmeer.
- Kolgans)
Brandgans) Op 4 februari vlogen in 2 troepen 85 exemplaren over in noord-oostelijke richting.
- Nijlgans Is van 4 april tot 9 juni gezien, met 1 of 2 ex.
- Wilde zwaan Op 15 dec. werd één ex. in het vogelmeer waargenomen door de Fam.v.Galen.
- Knobbelzwaan Is van jan. tot juli geregeld gezien met 1, 2 of 3 ex., meestal in het vogelmeer. Van 5 sept. tot 23 okt. zwommen er geregeld 5 ad. en 1 juv. Op 15 dec. waren er 9 stuks.
- Buizerd Is op 28 jan. met 1, 14 febr. met 2 (1 gedeeltelijk witte), en op 8 nov. met 1 ex. waargenomen.
- Ruigpootbuizerd Op 29 okt. zag F.Bloem een ex. overvliegen dat het op een troep spreeuwen gemunt had.
- Sperwer Is dit jaar 4 keer waargenomen, n.m.l. op 28 jan., 27 maart, 29 sept. en 9 okt.
- Bruine Kiekendief Op 12 aug. werd een vr. gezien.
- Blauwe kiekendief Is van 7 jan. tot 14 febr. 3 keer gezien bij het vogelmeer. Op 23 en 28 okt. en op 9 dec. steeds een vr. Maar op 19 dec. waren er 2 ex., waarvan een mn. Meestal hadden ze het op de Kramsvogels gemunt
- Boomvalk Werd deze zomer gezien op 24 juni. Twee ex. achter elkaar aanjagend, en op 16 sept. weer 1 ex.
- Torenvalk Is dit jaar 10 keer waargenomen, meestal in de buurt van het vogelmeer.
- Fazant Werd dit jaar 11 keer genoteerd, met 1 tot 16 ex. bij beide meren
- Waterhoen Is vanaf 20 maart tot 29 okt. geregeld waargenomen met 1 tot 8 ex. Bij het spartelmeer waren nooit meer dan 2 ex.
- Meerkoet Was het hele jaar ruimschoots aanwezig. Van febr. tot sept. aantallen van 2 tot 65 ex. Van okt. tot eind dec. aantallen tot 256 ex., waarvan het hoogste aantal in het spartelmeer 56 ex.was.
- Scholekster Is vanaf 10 maart tot 19 aug. gezien. De meeste bij het spartelmeer, met aantallen van 1 tot 15 ex.
- Kievit Aantallen geteld van 1 tot 6 ex. tot 12 juni. Op 29 sept. en 23 okt. vlogen er resp. 4 en 2 ex. over.

- Kleine plevier Is van 10 april tot 22 juni bij het spartelmeer gezien, met 2 tot 4 ex. Op 22 juni zag A. Antonisse 2 ad. ex. met 2 jongen.
- Bontbekplevier Op 30 april en 10 juni was er één ex. gezien, eveneens bij het spartelmeer.
- Wulp De eersten werden waargenomen op 10 maart. De laatste op 5 sept. Met tussenpauze is er steeds 1 ex. gehoord of gezien.
- Regenwulp Is op 6 aug. een keer gezien door de Fam. Bloem.
- Grutto Op 7 april vlogen er 7 ex. over in noordelijke richting.
- Oeverloper Op 24 mei, 4, 5, 12, en 19 aug. en 29 sept. zijn er resp. 2, 2, 1, 3, 1 en 1 ex. geteld, soms bij het vogelmeer of spartelmeer.
- Tureluur Op 10 maart was er 1 ex. bij het spartelmeer, en op 30 april waren er bij beide meren resp. 8 en 8 ex. te zien.
- Bosruiter Op 12 aug. Ontdekten F. Cottaar en E. v. Huijssteeden 2 ex. in het vogelmeer.
- Groenpootruiter Op 18 mei, 12, 13 en 19 aug. zijn er resp. 1, 3, 1 en 3 ex. geteld
- Bonte stranloper Op 5 sept. zag B. Dijkstra een groepje van 10 ex. bij 't spartelmeer.
- Grote mantelmeeuw In voor en najaar zijn er aantallen geteld van 1 tot 30 ex., meestal bij het spartelmeer. Van 12 juni tot 19 aug. is er echter geen enkele gezien.
- Kleine mantelmeeuw Deze soort werd vaker gezien dan de vorige. Een uitschieter was 27 maart. Toen werden 40 ex. geteld door C. Molenaar-ten Haaf.
- Zilvermeeuw Van 29 sept. tot 8 nov. is er geen enkel ex. waargenomen. Verder het hele jaar, met aantallen van 1 tot 450 ex., meestal op het grote eiland. Kleine aantallen zijn bij het spartelmeer geteld.
- Stormmeeuw Is het hele jaar waargenomen met sterk uiteenlopende aantallen, van 2 tot 200 ex. In de broedtijd werd het aantal tussen de 40 en 60 ex. geschat.
- Kokmeeuw Was ook altijd aanwezig. Ook aantallen geteld tot 200 ex. verdeeld over beide meren. Opmerkelijk was dat het broedterritorium op het grote eiland meer teruggedrongen is door de zilvers, zodat het aantal broedgevallen kleiner is dan voorgaande jaren.
- Visdief Was van 18 tot 24 mei te zien in het vogelmeer met ex., en op 4 aug. vloog er 1 ex. naar zuid.
- Houtduif Is dit jaar 17 maal waargenomen, met aantallen van 1 tot 12 ex.
- Holenduif K. Beijlevelt noteerde 2 ex. op 13 maart.
- Tortelduif Is van 18 mei tot 12 aug. gesignaleerd met 1 tot 7 ex.
- Turkse tortel Is hier slechts een keer gezien en wel op 24 mei.
- Koekoek Is van 15 mei tot 13 aug. waargenomen met 1 tot 3 ex.
- Gierzwaluw Van 18 mei tot 5 aug. waargenomen met aantallen van 2 tot 30 ex. Op 7 aug. trok een troep van + 220 ex. over naar het zuiden en op 5 aug. nog weer enige honderden.

- Groen specht Is 3 keer gezien, 16 sept., 4aug. en 19 dec. Over het vogelmeer.
- Grote bonte specht Is dit jaar 6 maal waargenomen met 1 tot 3 ex.
- Boomleeuwerik Is 4 keer waargenomen, telkens 1 ex., maar op 4 aug. een groepje van 6 ex.
- Veldleeuwerik Werde 6 keer geteld, met aantallen van 1 tot 3 ex. Op 8 nov. vloog er een troep van 30 ex. over.
- Boerenzwaluw Op 12 april vloog de eerste over, de laatste werd genoteerd op 7 okt. Daar tussen in kleine aantallen van 1 tot 3 ex. Op 30 mei echter een troep van 30 ex. n.Z.
- Huiszwaluw Is slechts 2 keer gezien, op 9 maart en 10 juni met resp. 2 en 1 ex.
- Oeverzwaluw Op 24 mei vlogen er kleine groepjes van 1 tot 6 ex., samen 20 stuks, over.
- Boompieper Is op 24 mei, 19 juni en 22 sept. gezien met resp. 2, 1 en 1 ex.
- Graspieper Werde 13 keer waargenomen met 1 tot 5 ex. Op 28 sept. vloog er al een groepje van 10 ex. over naar het zuiden.
- Witte kwikstaart Is bij beide meren aangetroffen. Aantallen van 1 tot 5 ex.
- Engelse gele kwikstaart Op 30 april zijn er 4 ex. waargenomen bij het spartelmeer.
- Gele kwikstaart De eerste 2 ex. vlogen over het vogelmeer op 12 april. Verder op 28 en 30 april en op 29 sept. met resp. 4, 2 en 1 ex.
- Winterkoning Is op 10, 12 en 16 juni en op 12 aug. steeds als enkeling waargenomen. Helaas moeten we konstateren dat dit beestje in aantal sterk is achteruit gegaan vanwege de strenge winter.
- Heggemus Werde hier meestal wel aangetroffen met 1 tot 6 ex.
- Kramsvogel Het laatste ex. werd gezien op 10 maart. Op 7 jan. zijn er ten hoogste 135 ex. geteld. Op 28 sept. zag men weer de eerste 4 ex. Later weer uiteenlopende aantallen van 50 tot 500 ex., meestal op duindoorns tenwesten van het vogelmeer.
- Zanglijster Werde dit jaar 4 maal waargenomen. Op 16 april, 29 sept, 9 okt, en 29 nov. met resp. 2, 5, 1 en 2 ex.
- Koperwiek Is tot 10 maart gezien met 1 of 2 ex. Op 28 sept. de eerste 2 ex. Op 8 nov. vloog er een groep van + 60 ex. over het vogelmeer.
- Merel Is dit 24 keer genoteerd met aantallen van 1 tot 5 ex. Hoogtepunt was 19 dec. met 10 ex.
- Tapuit Is van 4 april tot 12 aug. meestal bij het spartelmeer gezien met 1 tot 4 ex. Op 4 juli zagen de dames Molenaar en Vaandrager 1 ad. met een jong bij het spartelmeer.
- Roodborsttapuit Op 22 sept. is bij het vogelmeer 1 ex. gezien.

- Paapje Op 30 april waren er 2 ex. bij het vogelmeer.
- Gekraagde roodstaart Op 30 april en 18 mei zijn er resp. 3 en 1 ex. gezien in het bos ten westen van het vogelmeer.
- Nachtegaal Is van 30 april tot 13 aug. zingend waargenomen, in aantallen van 1 tot 5 ex., meestal bij het vogelmeer.
- Roodborst Werd dit jaar 9 maal genoteerd met 1 tot 4 ex. Hoogtepunt was echter op 28 okt. met 11 ex.
- Bosrietzanger Op 24 mei zaten er 2 ex. te zingen aan de westelijke kant van het vogelmeer.
- Grasmus Op 4 aug. zag E.v.Huijssteeden 12 ex. bij het vogelmeer. Van 15 mei tot 12 aug. steeds aantallen van 1-5ex.
- Braamsluiper Is deze zomer slechts 3 maal genoteerd, met telkens 1 ex.
- Fitis Is van 12 april tot 12 aug. steeds waargenomen met aantallen van 1 tot 22 ex. langs beide meren.
- Tjiftjaf Is op 28 april en 5 sept. met 1 ex. waargenomen.
- Koolmees Is tot 12 juni slechts 1 maal genoteerd, met 3 ex. op 10 maart. Is vanaf 12 juni geregeld waargenomen met aantallen van 1 tot 16 ex. bij beide meren.
- Pimpelmees Is vanaf 4 aug. 6 keer genoteerd met 2 tot 6 ex.
- Rietgors Is van 12 april tot 7 okt. met tussenpozen gezien met 1-3 ex.
- Groenling Is van 12 april tot 7 okt. 7 keer waargenomen met aantallen van 1 tot 7 ex., maar op 4 aug. en 22 sept. werden er resp. 14 en 20 ex. geteld.
- Kneu Is van 12 april tot 9 sept. geregeld waargenomen met 1 tot 14 ex. bij beide meren.
- Barmsijs C.de Groot noteerde op 5 aug. 2 ex. bij het vogelmeer. Ook zag hij hier op deze dag 2 spelende jonge vossen.
- Kruisbek Op 6 aug. zag Fam.Bloem 5 ex. bij het spartelmeer.
- Vink Is hier maar weinig gezien, af en toe met 1 of 2 ex. Verder tijdens de trek, op 29 sept. en op 7 en 9 okt. resp. aantallen 24, 40 en + 60 ex.
- Huismus Is bij het spartelmeer twee keer gezien met 2 en 3 ex.
- Ringmus Is 4 maal waargenomen met 2 of 3 ex. Een uitschieter was 4aug. met 19 ex.
- Spreeuw Werd het hele jaar met sterk uiteenlopende aantallen gezien, hoogtepunt was de trektijd, op 7 okt. met + 600 ex.
- Zwarte kraai Was altijd te zien bij beide meren.
- Bonte kraai Was bij het spartelmeer met 3 tot 9 ex. tot 10 maart. Vanaf 9 okt. waren er hier kleinere aantallen n.m.l. 1-6 ex.
- Kauw Was meestal wel te zien bij beide meren, met aantallen van 1 tot 16 ex.

Ekster Is geregeld waargenomen, ook bij beide meren, met aantallen van 1 tot 13 ex.

Vlaamse gaai Werd alleen in het najaar gezien, met 1 ex., maar op 28 sept en 8 nov. vlogen er resp. 4 en 18 ex. over.

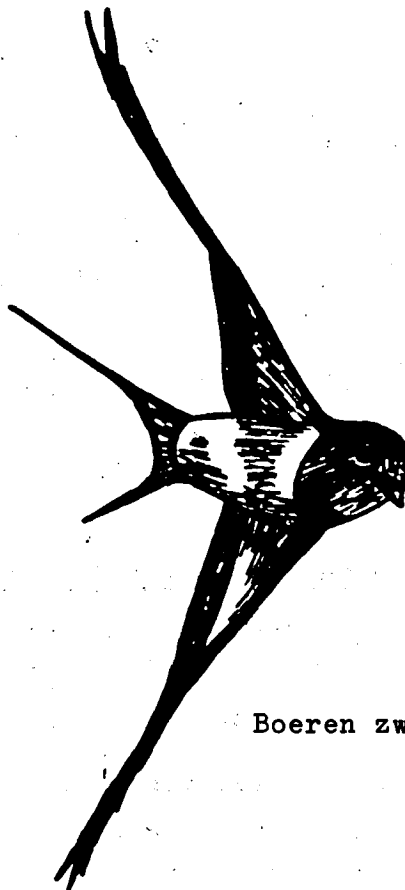
Dit was het resultaat van het invullen van 59 lijsten, met 106 verschillende soorten vogels, die gezamenlijk ingeleverd zijn door:

fam.Akkerman, mevr.Antonisse, fam.Beylevelt, fam.Bloem, R.Boddaert, F.Cottaar, J.Daan, E.Dijkstra, fam.v.Galen, C.de Groot, fam.Heidweiller, E.v.Huijssteeden, B.Leutscher, mevr.Molenaar- ten Haaf, P.Munsterman, H.Schouten, P.J.Schouten, N.Uytendaal en mevr.Vaandrager-Havinga.

Hierbij wilde ik hen allen en bovendien de heer Veenendaal, directeur van het Nationale Park "De Kennemerduinen", hartelijk danken voor hun zeer gewaardeerde medewerking.

B.Leutscher
P.C.Boutenstraat 126 ''''
2025 LM Haarlem.

Boeren zwaluw